

299.C  
NG-K  
2001

VIỆN NGHIÊN CỨU TÔN GIÁO

NGUYỄN VĂN KIÊM

Phó Giáo sư Nguyễn Văn Kiêm thuộc số ít nhà  
sử học chuyên tâm nghiên cứu lịch sử đạo Thiên chúa  
ở Việt Nam.

Đã nhiều năm nay, trên tạp chí Nghiên cứu lịch  
sử, các tạp chí lịch sử chuyên đề thường xuất hiện  
loại bài này của tác giả và không bài được hạn đọc  
chỉ ý.

# **SỰ DU NHẬP CỦA ĐẠO THIÊN CHÚA GIÁO VÀO VIỆT NAM**

**TỪ THẾ KỶ XVII ĐẾN THẾ KỶ XIX**

và Viện Nghiên cứu Tôn giáo đã hoàn thành  
chuyên luận về sự du nhập của đạo Thiên chúa vào  
Việt Nam từ thế kỷ XVII đến thế kỷ XIX. Tác giả  
phải coi đây là tập đại thành của tác giả trước, mười  
lăm năm nay.

Trong các tôn giáo lớn ở nước ngoài có mặt ở Việt  
Nam, đạo Thiên chúa giáo là tôn giáo duy nhất. Đó là  
một tôn giáo có ảnh hưởng sâu sắc đến các giáo sĩ  
ngoại quốc rất nhiều. Đạo Thiên chúa giáo ở nước ta từ  
nửa cuối thế kỷ XVI, đạo Thiên chúa giáo ở nước ta từ  
của Hội truyền giáo nước ngoài của Pháp (gọi tắt là  
MEP).

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI  
TRUNG TÂM THÔNG TIN THƯ VIỆN

No VV-D2/5630

HỘI KHOA HỌC LỊCH SỬ VIỆT NAM  
TRUNG TÂM UNESCO BẢO TỒN VÀ PHÁT TRIỂN  
VĂN HÓA DÂN TỘC VIỆT NAM

## MỤC LỤC

|                      |   |
|----------------------|---|
| Lời giới thiệu ..... | 5 |
|----------------------|---|

|                   |   |
|-------------------|---|
| Lời nói đầu ..... | 9 |
|-------------------|---|

### CHƯƠNG I

#### **SỰ TRUYỀN BÁ ĐẠO THIÊN CHÚA RA VÙNG ĐẤT NGOẠI TỬ PHÁT KIẾN ĐỊA LÝ ĐẾN HẾT THẾ KỶ XIX**

|                                                                              |    |
|------------------------------------------------------------------------------|----|
| I. Phát kiến địa lý tạo điều kiện cho việc truyền bá<br>đạo Thiên chúa ..... | 11 |
| II. Động cơ .....                                                            | 19 |
| III. Vai trò .....                                                           | 27 |

### CHƯƠNG II

#### **CUỘC TRUYỀN BÁ ĐẠO THIÊN CHÚA VÀO VIỆT NAM**

|                                            |     |
|--------------------------------------------|-----|
| I. Những trở ngại và cơ hội .....          | 39  |
| II. Quá trình xâm nhập và phát triển ..... | 49  |
| III. Nhận định .....                       | 109 |

### CHƯƠNG III

#### **TRUYỀN GIÁO VÀ THỰC DÂN Ở VIỆT NAM**

|                                                                                                                                 |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| I. A. de Rhodes: những thành tựu truyền giáo và cuộc<br>vận động cho sự ra đời của Hội Thừa Paris .....                         | 115 |
| II. Các Thể diện Tông tòa Pháp và giáo sĩ của<br>Hội thừa sai chăm lo cho việc bành trướng<br>thế lực của Pháp ở Việt Nam ..... | 123 |

|                                                                                                 |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| III. Pigneau de Béhaine, một mưu toan chính trị lớn .....                                       | 134 |
| IV. Các giáo sĩ thừa sai Pháp tạo cơ cho cuộc xâm lược vũ<br>trang của Pháp vào Việt Nam .....  | 149 |
| V. Các giáo sĩ thừa sai Pháp với cuộc xâm lược<br>và bình định Việt Nam của thực dân Pháp ..... | 157 |

#### CHƯƠNG IV

### **CHÍNH SÁCH CỦA NHÀ NƯỚC PHONG KIẾN NGUYỄN ĐỐI VỚI ĐẠO THIÊN CHÚA (CHO ĐẾN HẾT THẾ KỶ XIX)**

|                                                                                                |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| I. Các vua đầu triều Nguyễn trước nguy cơ của sự xâm<br>nhập và truyền bá đạo Thiên chúa ..... | 181 |
| II. Những biện pháp đối phó .....                                                              | 192 |
| 1. Cho đến trước cuộc xâm lược vũ trang của Pháp .....                                         | 193 |
| 2. Từ khi Pháp xâm lược Việt Nam<br>năm 1858 cho đến năm 1874 .....                            | 231 |
| III. Nhận định và đánh giá .....                                                               | 254 |

**ĐÔI LỜI KẾT LẠI**

**PHỤ LỤC**

**NHỮNG TÀI LIỆU THAM KHẢO CHÍNH.**